

ΣΤΕ 2880/2017 [ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΑΔΑ]

Περίληψη

-Η ανεξέλεγκτη απόρριψη αστικώς αποβλήτων απαγορεύεται και οι αρμόδιες υπηρεσίες πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την διακοπή λειτουργίας και την αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), που λειτουργούν χωρίς άδεια, κατ' αρχήν σφραγίζοντας τους εν λόγω χώρους, και, περαιτέρω, αποκαθιστώντας τις ζημιές μεγάλης κλίμακας που έχουν προκληθεί στο περιβάλλον και στη δημόσια υγεία και διαμορφώνοντας το φυσικό περιβάλλον της εγκατάστασης του χώρου, ώστε να επιτυγχάνεται η διατήρηση και βελτίωσή του.

-Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου δεν βαρύνεται με την ευθύνη της υλοποίησης των έργων αποκατάστασης του επίδικου ΧΑΔΑ, για το οποίο έχει ήδη εκδώσει την ως άνω απαιτούμενη άδεια, και συνεπώς, δεν συντελέσθηκε εκ μέρους της σχετική παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, κατά τα αβασίμως προβαλλόμενα από τους αιτούντες. Ωστόσο, οι αρμόδιοι, Δήμος Τρίπολης και Περιφέρεια Πελοποννήσου παρέλειψαν να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα για την αποκατάσταση του επίδικου ΧΑΔΑ, έργο για το οποίο ολοκληρώθηκε ο σχετικός διαγωνισμός μόλις το 2016, δηλαδή δύο χρόνια μετά την υποβολή των προαναφερθεισών αιτήσεων προς τη Διοίκηση και επτά χρόνια μετά την έκδοση της σχετικής άδειας αποκατάστασης (το έτος 2009), χωρίς ωστόσο, μέχρι την ημερομηνία της συζήτησης της υπόθεσης, να έχει εγκατασταθεί στο χώρο η εργολήπτρια εταιρεία για την εκτέλεση των προβλεπόμενων εργασιών. Συνεπώς έχει συντελεσθεί εκ μέρους του καθ' ου Δήμου και της Περιφέρειας Πελοποννήσου παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, πρέπει να ακυρωθεί δε η παράλειψη των τελευταίων να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την πλήρη αποκατάσταση του επίδικου ΧΑΔΑ. Περαιτέρω, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στη Διοίκηση προκειμένου να λάβει τα ως άνω μέτρα αποκατάστασης του ΧΑΔΑ στη θέση «Πλάτωμα» Δήμου Τρίπολης.

Πρόεδρος: Γ. Παπαγεωργίου

Εισηγητής: Ζ. Θεοδωρικάκου

Δικηγόροι: Η. Κοκκίνης, Γιολ. Παπαρούνη, Λ. Πάσχος, Βασ. Κουνέλης

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της παράλειψης της Διοίκησης, που εκδηλώθηκε με τη σιωπηρή απόρριψη της από 23.10.2014 αίτησης των αιτούντων, να εκδώσει τις αναγκαίες διοικητικές πράξεις και να υλοποιήσει το

τεχνικό έργο της αποκατάστασης του Χώρου Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ) στη θέση «Πλάτωμα» Τρίπολης.

3. Επειδή, πριν από τη συζήτηση, οι αιτούντες υπέβαλαν αίτημα αναβολής της υπόθεσης, συνοδευόμενο από το προβλεπόμενο από τον νόμο (άρθρο 36 παρ. 1 του ν. 4446/2016, Α΄ 240, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 40 παρ. 2 του ν. 4465/2017, Α΄ 47) παράβολο (αριθμός ηλεκτρονικού παραβόλου 119946751957 0410 0035). Το Δικαστήριο απέρριψε το αίτημα αυτό και προχώρησε στη συζήτηση της υπόθεσης. Κατόπιν τούτου, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέβαλαν οι αιτούντες (βλ. Ολ. ΣτΕ 1167/2017, ΣτΕ 1817/2017).

4. Επειδή, η ως άνω αίτηση υπεβλήθη, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στις 23.10.2014, στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Ιονίου και Δυτικής Ελλάδας (αρ. πρωτ. 94431/12816/ 23.10.2014), στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (αρ. πρωτ. 79666/26970/ 23.10.2014) και στον Δήμο Τρίπολης Νομού Αρκαδίας (αρ. πρωτ. 61289/ 23.10.2014). Συνεπώς, η υπό κρίση αίτηση, κατατεθείσα στις 29.1.2015, ασκείται εμπροθέσμως κατά της σιωπηρής απόρριψης της αίτησης αυτής.

5. Επειδή, ως προς τον τρίτο εκ των αιτούντων δεν προσκομίσθηκε εντός της προθεσμίας, την οποία έταξε για το σκοπό αυτό ο Πρόεδρος του Τμήματος, συμβολαιογραφική πράξη παροχής πληρεξουσιότητας προς το δικηγόρο που υπογράφει το δικόγραφο, ο οποίος παρέστη και στο ακροατήριο. Συνεπώς, ως προς τον αιτούντα αυτό, ο οποίος δεν εμφανίσθηκε αυτοπροσώπως, κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, για να δηλώσει ότι εγκρίνει την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 2479/1997 (Α΄ 67).

6. Επειδή, τόσο το αιτούν σωματείο που έχει ως καταστατικό σκοπό, μεταξύ άλλων, τον εξωραϊσμό και την εκτέλεση έργων στη συνοικία «Φιλικών» Τρίπολης, πλησίον της οποίας βρίσκεται ο επίδικος ΧΑΔΑ, όσο και οι λοιποί νομιμοποιούμενοι εν προκειμένω αιτούντες, (φυσικά πρόσωπα) κάτοικοι Τρίπολης, οι οποίοι υπέβαλαν την ως άνω αίτηση ενώπιον της Διοικήσεως, με έννομο συμφέρον ασκούν την υπό κρίση αίτηση, ισχυριζόμενοι ότι από τις ανωτέρω παραλείψεις προκαλούνται σοβαρές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και στην υγεία τους, παραδεκτώς δε ομοδικούν, προβάλλοντας κοινούς λόγους ακυρώσεως που στηρίζονται στην ίδια πραγματική και νομική βάση (βλ. ΣτΕ 2973/2010).

7. Επειδή, στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος του 1975, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του 2001, ορίζεται ότι : «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. ...». Εξάλλου, το άρθρο 191 της Ενοποιημένης Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 174 ΣυνΕΚ) ορίζει τα εξής: «1. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επιδίωξη των ακόλουθων στόχων: τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της υγείας του ανθρώπου, τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων,

την προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων και ιδίως την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος. 2. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή “ο ρυπαίνων πληρώνει”. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα εναρμόνισης που ανταποκρίνονται σε ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, ρήτρα διασφάλισης που εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για μη οικονομικούς περιβαλλοντικούς λόγους, προσωρινά μέτρα υποκείμενα σε κοινοτική διαδικασία ελέγχου ...».

8. Επειδή, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων, ο συντακτικός και ο κοινοτικός νομοθέτης, έχοντας επίγνωση του οικολογικού προβλήματος, το οποίο σε κάποιες πτυχές του, όπως η ρύπανση, θίγει και άλλο βασικό αγαθό, την ανθρώπινη υγεία, ανήγαγε το φυσικό περιβάλλον σε αντικείμενο ιδιαίτερης έννομης προστασίας, η προστασία δε αυτή πρέπει να είναι πλήρης και αποτελεσματική. Κατά συνέπεια, η ως άνω συνταγματική διάταξη καθιστά υποχρεωτική για μεν τον κοινό νομοθέτη και τη Διοίκηση τη λήψη των προς τούτο αναγκαίων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων, και δε είτε κανονιστικών είτε γενικών ατομικών είτε ατομικών, για δε τα δικαστήρια την παροχή αποτελεσματικής προστασίας στο φυσικό περιβάλλον. Ως εκ τούτου, παράλειψη της Διοικήσεως προς λήψη των μέτρων αυτών είναι, παράλειψη οφειλομένης ενεργείας υποκειμένη σε ακύρωση από το Συμβούλιο της Επικρατείας, κατά την έννοια του άρθρου 45 παρ. 4 του π.δ. 18/ 1989, εφόσον, άλλως, η μεν συνταγματική επιταγή θα μετέπιπτε σε θεωρητική διακήρυξη αρχής, το δε φυσικό περιβάλλον θα παρέμενε άνευ προστασίας, εκτεθειμένο σε καταστροφή, εναντίον της σαφούς βουλήσεως του συνταγματικού νομοθέτη (βλ. ΣτΕ 976/2015 επταμ., 4272/2015, 4352/2015, 3943/2015, 3974 - 3978/2010, επταμ., 4531/2009, 1242/2008, 1978/2002, 2818/1997 επταμ.).

9. Επειδή, κατά το άρθρο 12 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160), «1. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων γίνεται με τρόπο ώστε: α) να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την υγεία και το περιβάλλον και ενοχλήσεις από θόρυβο ή δυσοσμίες, β) να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον ... γ) ... 2. Υπόχρεοι φορείς για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι οι ΟΤΑ ... 3. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο γίνεται βάσει σχεδιασμού που αποσκοπεί στη μελέτη και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης καθώς και στη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων διάθεσης των στερεών αποβλήτων ... 5. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών αποβλήτων εντός ή εκτός αστικών περιοχών και σε οποιοδήποτε φυσικό αποδέκτη. ...». Ομοίως στο άρθρο 29 παρ. 1 του ν. 4042/2012 (Α΄ 24) ορίζεται ότι «Απαγορεύεται η εγκατάλειψη, η απόρριψη και η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων». Εξ άλλου, η κ.υ.α. Η.Π. 50910/2727/16.12.2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. ...» (Β΄ 1909), που εκδόθηκε, όπως αναφέρεται στο

άρθρο 1 αυτής, για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 1650/1986 και προς πλήρη συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης.3.1991 (ΕΕ L 78/26.3.1991), ορίζει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα: Στο άρθρο 2 ότι:

«1. ... 2. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων διέπεται από τις ακόλουθες αρχές: α. ... β. ... γ. ... δ. Την αρχή της επανόρθωσης των ζημιών στο περιβάλλον». Στο άρθρο 4 ότι: «1. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων πραγματοποιείται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο, άμεσα ή έμμεσα, η υγεία του ανθρώπου και ότι δεν χρησιμοποιούνται διαδικασίες ή μέθοδοι που ενδέχεται να βλάψουν το περιβάλλον. ...». Στο άρθρο 6 ότι: «1. Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων: α. Για κάθε Περιφέρεια της χώρας καταρτίζεται Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). β. ... 2. ... 5. Έγκριση. α.) Το ΠΕΣΔΑ εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. ...». Στο άρθρο 9 ότι: «1. Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο παύση της λειτουργίας της εγκατάστασης ή του χώρου διάθεσης ή αξιοποίησης των αποβλήτων, ο οικείος Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) υποχρεούται, πριν τη διαδικασία τερματισμού της λειτουργίας που προβλέπεται στην παράγραφο 2, να εξυγιάνει και να αποκαταστήσει, σύμφωνα με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους: α) τις ζημίες σημαντικής κλίμακας που ενδεχομένως έχουν προκληθεί στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία από τη λειτουργία της εγκατάστασης ή του χώρου, β) το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον, ώστε να επιτυγχάνεται η διατήρηση και βελτίωση του τοπίου». Στο άρθρο 10: «1. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη και η ανεξέλεγκτη διάθεση των στερεών αποβλήτων. ... 2. Οι ΦοΔΣΑ, στα γεωγραφικά όρια των οποίων έχουν λειτουργήσει κατά τα τελευταία 20 έτη, χωρίς άδεια και κατά ανεξέλεγκτο τρόπο, χώροι διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων και οι οποίοι έχουν εγκαταλειφθεί, υποχρεούνται μέσα σε 18 μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης να λάβουν άδεια αποκατάστασής τους. ... Η σχετική άδεια χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας». Περαιτέρω, στο Παράρτημα ΙΙ της ανωτέρω κοινής υπουργικής αποφάσεως, με τίτλο «Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης (μη επικίνδυνων) Στερεών Αποβλήτων», ορίζονται τα εξής: «Α. Γενικές Κατευθύνσεις της πολιτικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων ... 1. ... 2. Με προτεραιότητα την αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης στερεών αποβλήτων που δεν πληρούν τις προδιαγραφές και δεν επιλέγονται για τη μετεξέλιξή τους σε οργανωμένους Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), πραγματοποιούνται παρεμβάσεις που θα οδηγήσουν: (α) στη δραστική μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την ανεξέλεγκτη εδαφική διάθεση και (β) στη δημιουργία προϋποθέσεων για τη φυσική επανένταξη των χώρων στο γειτονικό τους περιβάλλον... Β. Περιεχόμενο Εθνικού Σχεδιασμού. Το περιεχόμενο του εθνικού Σχεδιασμού προσδιορίζεται μέσα από μια σειρά στόχων και δράσεων ... Οι στόχοι και οι δράσεις αυτές, σε γενικές γραμμές αναφέρονται: Στην εξάλειψη του φαινομένου της ανεξέλεγκτης διάθεσης με την παύση λειτουργίας των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης στερεών αποβλήτων σε

συνδυασμό με έργα αποκατάστασής τους... Το περιεχόμενο του Εθνικού Σχεδιασμού όσον αφορά στη διαχείριση των μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων εξειδικεύεται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες ... ΒΙ.2 Στόχοι... Στο πλαίσιο της αποκατάστασης των χώρων που έχουν ρυπανθεί από την ανεξέλεγκτη διάθεση αστικών αποβλήτων και δεν επιλέγονται για τη μετεξέλιξή τους σε οργανωμένους ΧΥΤΑ, επιβάλλεται η παύση λειτουργίας τους, η σταδιακή αποκατάσταση και αναβάθμιση του τοπίου που έχει υποστεί βλάβη και η λήψη μέτρων για τον ουσιαστικό περιορισμό έως εξάλειψη της προκαλούμενης ρύπανσης... Β.Ι.3. Δράσεις... 2... 3. Για την επίτευξη των λοιπών στόχων που έχουν τεθεί για τα αστικά απόβλητα προβλέπονται οι ακόλουθες δράσεις α) ... στ) Έλεγχος της λειτουργίας των ανεξέλεγκτων χώρων διάθεσης αποβλήτων και σταδιακή εξάλειψή τους μέχρι το τέλος του προγράμματος κατασκευής των ΧΥΤ (δηλαδή μέχρι το τέλος του έτους 2008) με ταυτόχρονη λήψη μέτρων για τον ουσιαστικό περιορισμό έως εξάλειψη της προκαλούμενης ρύπανσης και αποκατάστασης - αναβάθμισης του τοπίου...». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η ανεξέλεγκτη απόρριψη αστικών αποβλήτων απαγορεύεται και ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την διακοπή λειτουργίας και την αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), που λειτουργούν χωρίς άδεια, κατ' αρχήν σφραγίζοντας τους εν λόγω χώρους (βλ. ΣΤΕ 2138/2016, 2973/2010) και, περαιτέρω, αποκαθιστώντας τις ζημιές μεγάλης κλίμακας που έχουν προκληθεί στο περιβάλλον και στη δημόσια υγεία και διαμορφώνοντας το φυσικό περιβάλλον της εγκατάστασης του χώρου, ώστε να επιτυγχάνεται η διατήρηση και βελτίωσή του.

10. Επειδή, περαιτέρω, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 περ. ιε' της προαναφερθείσας κ.υ.α, η κατά τις ως άνω διατάξεις αρμοδιότητα αποκατάστασης των ΧΑΔΑ ανατίθεται στους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ), που είναι υπόχρεοι για την ολική ή μερική διαχείριση των στερεών αποβλήτων μιας περιοχής σύμφωνα με το άρθρο 7 της ίδιας κ.υ.α. Σύμφωνα δε με το άρθρο 12 του ν. 1650/1986, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 7 παρ. 2 της κ.υ.α, υπόχρεοι φορείς είναι οι ΟΤΑ, ήδη δε, μετά την τροποποίηση του ορισμού του ΦοΔΣΑ με το άρθρο 30 του ν. 3536/2007 (Α' 42), υπόχρεα είναι νομικά πρόσωπα που συνιστώνται από έναν ή περισσότερους ΟΤΑ και συγκεκριμένα σύνδεσμοι δήμων και κοινοτήτων ή ανώνυμες εταιρείες. Εξάλλου, στο 94 παρ. 1 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ορίστηκε ότι μεταξύ των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ α' βαθμού που προστίθενται στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και υπό τον τομέα β' («Περιβάλλον») περιλαμβάνεται και η αρμοδιότητα αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.), η οποία ασκείται, κατά τα προαναφερθέντα, μέσω των ως άνω νομικών προσώπων που ιδρύονται από τους ΟΤΑ. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 3536/2007, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3688/2008 (Α' 163), εάν η λειτουργία των νομικών αυτών προσώπων, τα οποία είτε δεν έχουν ακόμη συσταθεί είτε έχουν συσταθεί αλλά δεν έχουν ακόμη οργανωθεί, είναι σε τέτοιο βαθμό πλημμελής ή ανεπαρκής, ούτως ώστε να τίθεται εξ αυτού του λόγου σε προφανή και σοβαρό κίνδυνο ή η δημόσια υγεία ή το γενικότερο δημόσιο

συμφέρον, ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του και μετά από εισήγηση του προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας, είναι δυνατόν να αναθέσει την υλοποίηση των δραστηριοτήτων τους, για το εκάστοτε επιβαλλόμενο χρονικό διάστημα, στις αρμόδιες υπηρεσίες αυτής ή σε άλλο νομικό πρόσωπο. Κατ' εφαρμογή της εν λόγω εξουσιοδοτικής διάταξης, εκδόθηκε, εν προκειμένω, η 372/378/13.1.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου με την οποία, μεταξύ άλλων, ανατέθηκε στην Περιφέρεια Πελοποννήσου η ωρίμανση και υλοποίηση των έργων αποκατάστασης ΧΑΔΑ των οποίων παύει η λειτουργία, λόγω της ανεπαρκούς λειτουργίας των ΦοΔΣΑ της Περιφέρειας (μεταξύ των οποίων του νομού Αρκαδίας) και του προκαλούμενου από αυτήν σοβαρού κινδύνου για τη δημόσια υγεία, καθώς και για την εξυπηρέτηση γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, λόγω και του άμεσου κινδύνου επιβολής προστίμων από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

11. Επειδή, εξ άλλου, με την από 6.10.2005 απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας: C- 502/03) διαπιστώθηκε ότι η Ελλάδα παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την Οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης.7.1975 περί των στερεών αποβλήτων, καθόσον τον Φεβρουάριο του 2004, λειτουργούσαν στην ελληνική επικράτεια 1.125 χώροι ανεξέλεγκτης διαθέσεως αποβλήτων και η παύση της λειτουργίας του συνόλου των παράνομων και ανεξέλεγκτων χώρων διαθέσεως αποβλήτων προβλεπόταν για το έτος 2008. Τέλος, με την από 2.12.2014 απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας: C- 378/13) η Ελλάδα καταδικάσθηκε σε χρηματική ποινή, διότι, παραλείποντας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της ανωτέρω από 6.10.2005 απόφασης του ΔΕΕ, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260 παρ. 1 ΣΛΕΕ. Στη σκέψη 55 της εν λόγω απόφασης διαλαμβάνεται ότι «ο αριθμός των ΧΑΔΑ που αποτελούν το αντικείμενο της παραβάσεως κατά την ημερομηνία εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο, ήτοι 293 ΧΑΔΑ, εκ των οποίων οι 70 δεν έχουν ακόμη παύσει τη λειτουργία τους, είναι σημαντικός. Ωστόσο, ο αριθμός αυτός είναι σαφώς μικρότερος του αριθμού των ΧΑΔΑ που ήταν σε λειτουργία, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που παρέσχε η ίδια η Ελληνική Δημοκρατία, τον Φεβρουάριο του 2004, όταν κινήθηκε η πρώτη διαδικασία λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, ήτοι 1.125 ΧΑΔΑ».

12. Επειδή, εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου και έγγραφα που προσκομίστηκαν από τους αιτούντες προκύπτουν τα εξής: Στη θέση «Πλάτωμα» του Δήμου Τρίπολης λειτουργούσε ΧΑΔΑ από το έτος 1982, ο οποίος έπαυσε να λειτουργεί το έτος 2012, έκτοτε δε παραμένει κλειδωμένος και ανενεργός. Ως προς τον εν λόγω ΧΑΔΑ ήδη από το έτος 2009 χορηγήθηκε άδεια αποκατάστασης με την 2291/30.6.2009 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η εν λόγω απόφαση σε συνδυασμό με την υποβληθείσα Τεχνική Μελέτη Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης (ΤΜΠΕ) προέβλεψε την ολοκληρωμένη περίφραξη του χώρου, τη μεταφορά των απορριμμάτων από γειτονικές κοιλότητες στον κυρίως χώρο απόθεσης, τη διαμόρφωση ζώνης αρχικής διευθέτησης, τη φύτευση πρασίνου για την

παρεμπόδιση της διάβρωσης και τη δημιουργία συστήματος αποστράγγισης για την εκτροπή από το γήπεδο των επιφανειακών απορροών. Με την ίδια απόφαση ορίστηκε ο Δήμος Τρίπολης ως υπεύθυνος για την τήρηση και εφαρμογή των όρων της. Λόγω της αδράνειας της Διοίκησης σχετικά με το ζήτημα, οι αιτούντες υπέβαλαν αιτήσεις προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Ιονίου και Δυτικής Ελλάδος, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Δήμο Τρίπολης (υπ' αρ.πρωτ. 94431/12816 /12.11.2014, 79666/26970/23.10.2014 και 61289/23.10.2014, αντίστοιχα), με τις οποίες ζητούσαν από τις εν λόγω αρχές να προβούν στις αναγκαίες διοικητικές πράξεις και υλικές ενέργειες για την πραγματοποίηση του τεχνικού έργου αποκατάστασης του επίδικου ΧΑΔΑ. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση απάντησε επί της εν λόγω αιτήσεως με το 114814/2787/15.1.2015 έγγραφό της ενημερώνοντας τους αιτούντες ότι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της έχει ήδη εκδοθεί εκ μέρους της η προαναφερθείσα άδεια αποκατάστασης του χώρου. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου και ο Δήμος δεν απάντησαν επί των ως άνω αιτήσεων. Μετά την παρέλευση άπρακτου τριμήνου οι αιτούντες άσκησαν την κρινόμενη αίτηση. Εξάλλου, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο 33216/2.2.2017 έγγραφο της Περιφέρειας Πελοποννήσου προς το Δικαστήριο, ήδη η Διοίκηση ενέκρινε την επικαιροποίηση της οριστικής μελέτης αποκατάστασης του επίδικου ΧΑΔΑ, πραγματοποίησε διαγωνισμό για το εν λόγω έργο και κατακύρωσε αυτό σε εργολήπτρια εταιρεία με την 2005/6.10.2016 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ωστόσο, μέχρι την ημερομηνία συζήτησης της κρινόμενης αιτήσεως, δεν έχει υλοποιηθεί η προβλεπόμενη αποκατάσταση, σύμφωνα δε με το ως άνω έγγραφο της Διοίκησης πρέπει να προηγηθεί διαδικασία αναγκαστικής απαλλοτρίωσης του χώρου, η οποία δεν έχει ακόμη κηρυχθεί.

13. Επειδή, με τα ανωτέρω δεδομένα, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου δεν βαρύνεται με την ευθύνη της υλοποίησης των έργων αποκατάστασης του επίδικου ΧΑΔΑ, για το οποίο έχει ήδη εκδώσει την ως άνω απαιτούμενη άδεια, και συνεπώς, δεν συντελέστηκε εκ μέρους της σχετική παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, κατά τα αβασίμως προβαλλόμενα από τους αιτούντες. Ωστόσο, οι αρμόδιοι, κατά τις προαναφερθείσες στη σκέψη 10 διατάξεις, Δήμος Τρίπολης και Περιφέρεια Πελοποννήσου παρέλειψαν να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα για την αποκατάσταση του επίδικου ΧΑΔΑ, έργο για το οποίο ολοκληρώθηκε ο σχετικός διαγωνισμός μόλις το 2016, δηλαδή δύο χρόνια μετά την υποβολή των προαναφερθεισών αιτήσεων προς τη Διοίκηση και επτά χρόνια μετά την έκδοση της σχετικής άδειας αποκατάστασης (το έτος 2009), χωρίς ωστόσο, μέχρι την ημερομηνία συζήτησης της υπόθεσης, να έχει εγκατασταθεί στο χώρο η εργολήπτρια εταιρεία για την εκτέλεση των προβλεπόμενων εργασιών. Συνεπώς, έχει συντελεσθεί εκ μέρους του καθ' ου Δήμου και της Περιφέρειας Πελοποννήσου παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας κατά το άρθρο 45 παρ. 4 του π.δ. 18/1989.

14. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, ως προς τους δύο πρώτους αιτούντες και τους τέταρτο, πέμπτο, έκτο και έβδομο εξ αυτών, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί καθ' ο μέρος στρέφεται κατά του Δημοσίου, ενώ πρέπει να γίνει δεκτή καθ' ο μέρος

στρέφεται κατά του Δήμου Τρίπολης και της Περιφέρειας Πελοποννήσου, να ακυρωθεί δε η παράλειψη των τελευταίων να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την πλήρη αποκατάσταση του επίδικου ΧΑΔΑ. Περαιτέρω, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στη Διοίκηση προκειμένου να λάβει τα ως άνω μέτρα αποκατάστασης του ΧΑΔΑ στη θέση «Πλάτωμα» Δήμου Τρίπολης.

15. Επειδή, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 39 παρ.1 εδ. β του π.δ. 18/1989 (Α' 8), απαλλάσσει τους αιτούντες από τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου.